



СПОКОЙНА, РОМАНТИЧНА
И ПЛОДОНОСНА ЕСЕН!

Кураж

Списание за социални права и интеграция • Година XXV • Брой 10 • октомври • 2016 г. • Цена 0.50 лв

ПАТРИОТИЧНИ ВЪЛНЕНИЯ В КРАЯ НА ЛЯТОТО



3 - 16-18

**ЧЕСТИТО,
РУЖДИ!**

АРТ-СЕДЯНКА



**Верка Стойкова
Мариана Еклесия
Надежда Щрегарска
Кольо Чалъков**

26 - 35

Акцент

КАКВО ДОКАЗАХА ПАРАОЛИМПИЙЦИТЕ!

3 - 16-18

ДОБРИТЕ ВЕСТИ ИДВАТ С КУРАЖ

4 - 15

КОРЕСПОНДЕНЦИИ от с. Долни Вит, Кубрат, Добрич, Карлово,
с. Слокощица, Самоков, с. Радуил, Свиленград, Първомай,
Твърдица, Пазарджик, с. Беловец, Долна Баня, Търговище

СПРАВОЧНИК

19 - 25

АРТ-СЕДЯНКА

26 - 35

Житейските изпитания ни дават шанс да разберем,
че имаме много дадености - Нена Биволарска

Поезия - Мариана Еклесия

Най-щастливият човек - разказ от Мариана Еклесия

Поезия - Надежда Щрегарска

Кольо Чалъков - посмъртно

Здравословно

36 - 37

Международни и световни дни

38

Забавна страница

39

Паметта на България

40



ЧЕСТИТИ ДА СА ПРАЗНИЦИТЕ!

14.10. Преп. Параскева Петка Търновска.(Петковден)

19.10. Преп. Йоан Рилски Чудотворец.

26.10. Св. вмчк Димитрий (Димитровден)

КАКВО ДОКАЗАХА ПАРАОЛИМПИЙЦИТЕ!

**ЧЕ ПО АМБИЦИОЗНОСТ И ВЪЗМОЖНОСТИ
НЕ ОТСТЪПВАТ НА НИКОГО,
ЧЕ ДУХЪТ ВЛАСТВА НАД ФИЗИКАТА**

В делегацията за параолимпийската в Рио де Жанейро бяха включени петима спортисти в леката атлетика - Дани-



ела Тодорова (копие и диск), Иванка Колева (гюле и диск), Радослав Златанов (100 м.), Ружди Ружди (гюле и диск) и младият Христиан Стоянов (1500 м.). За пръв път имаше спортист, който участва в състезанието по тенис на маса - Денислав Коджабашев. И спортистка, която за пръв път участва в състезанията по спортна стрелба - Милена Тодорова.

С тях бяха минимален брой треньори - според регламента на параолимпийските игри. Това бяха треньорите на Иванка Колева - проф. Стефан



Стойков, на Ружди и на Милена - Радостин Тодоров, на Христиан - Веселин Георгиев и на Радослав Златанов - Петър Дачев. В

тениса на маса треньор бе Диан Георгиев. И в спортната стрелба - Стефан Тодоров. Лекар на делегацията беше доц. Владислав Иванов - човекът, който от близо 20

години се занимава с изработването на спортни протези, ортези и всички други помощни средства за нашите спортисти. В делегацията са включени параолимпийското аташе - Деница Панчева, главният треньор Снежанка Латева и ръководителят на Българската параолимпийска асоциация Илия Лалов.

**Продължава на
стр.16-18**

ПАТРИОТИЧНИ ВЪЛНЕНИЯ В КРАЯ НА ЛЯТОТО

Надя Любенова

С. ДОЛНИ ВИТ

В ДЕНЯ НА СЪЕДИНЕНИ- ЕТО

– 6 септември – в с. Долни Вит отбелязаха националния празник, празника на селото и съвременно бяха домакини на V-тия събор на хората с увреждания от община Гулянци „История и бъдеще“.

На тържеството присъстваха зам.кметът на община Гулянци

Левтеринка Георгиева, кметът на Долни Вит Красимир Янчев, представители на администрацията, ръководствата и членове на дружествата на СИБ, десетки местни жители. Почетен гост на празника беше Драган Стойков – автор на книгата „Пет Века село Долни Вит“.



Събора на хората с увреждания откри председателят на ОО на СИБ Пепа Владимирова. Тя се спря подробно на петгодишната история на Събора като поясни, че всяка година той се провежда на различно място, за да могат хората да опознаят историята на родния край, да видят забележителностите му, да се срещнат с местните хора, с техните обичаи и традиции. Левтеринка Георгиева поздрави всички от името на общинското ръководство и увери, че и занапред общината ще оказва морална и материална подкрепа на дружествата по места, за да могат да развиват своята културна и обществена дейност. Кмета на с. Долни Вит Красимир Янчев пожела весел празник на всички и изрази задоволството си от съчетаването на честванията. Драган Стойков представи книгата си и в деня на Съединението призова хората да бъдат единни.

Програмата продължи с изпълнения на най-скъпите гости на



► Долни Вит в този ден – децата от ДГ „Слънце“ и самодейци от читалище „Пробуда“ - с. Сомовит. Те създадоха чудесно настроение със своите патриотични стихове, весели песни



и красиви танци. На сцената се качиха и вокалните групи при Дружествата на хората с увреждания от Шияково и Гулянци. ■

Светломир КИРОВ

КУБРАТ

Членове на клуба на СИБ и на клуба на ветераните от войните в Кубрат взеха участие в **ТЪРЖЕСТВАТА В МЕМОРИАЛНИЯ КОМПЛЕКС „ВОЕННА ГРОБНИЦА - 1916“** край с. Шуменци, община Тутракан. Те бяха водени от председателя на Регионалната организация на



СИБ в Разград Радослав Няголов.

Там в обща гробница са намерили покой над 10 000 румънски, немски и български воени. Това е най-голямото военно гробище у нас и се почита и поддържа като българска светиня. Екскурзията беше организирана в чест на 100-годишнината от епичните боеве за освобождението на Тутракан.

Тук присъстваха много държавни и военни ръководители, начело с вицепрезидента на Република България Маргарита Попова, много гости от близо и далеч.

След прочувствените слова на официалните лица, бяха проведени военен парад и възстановки на боевете при Тутракан през 1916 г.

След приключването на тържествата кубратчани разгледаха красивия крайречен парк в града. Всички си тръгнаха впечатлени от спомените за смелостта, героизма и саможертвата на българските воители, воювали за обединението на нашето Отечество. ■

ДОБРИЧ

НА 07.09.2016 В ДОБРИЧ ОТКРИХА ПАМЕТНИК НА ГЕНЕРАЛ ИВАН КОЛЕВ, наричан Спасителя на Добрич. Паметникът беше открит в рамките на честванията, посветени на 100-годишнината от Добричката епопея от 5-7 септември 1916 година по времето на Първата световна война. На тържеството присъствахме 12 души от ТО на Сляпо глухите - Добрич. Генерал Иван Колев е един от най-големите ни пълководци, коментира пред журналисти премиерът Бойко Борисов. Той припомни, че правителството е предоставило 3.5 тона гилзи за отливане на месинговата конна фигура и поздрави автора на паметника - скулптора Александър Хайтов. При приближаване до него се задейства сензор и започва да звучи старият национален химн на България „Шуми Марица“.

В боевете край Добрич преди 100 години българската армия е воювала срещу румънци, сърбохървати и руснаци. Битката за града е спечелена, благодарение на вихрената атака на българската конница, водена от генерал Иван Колев. Сега от едната страна на постаментата е поставен надпис с думите на големия пълководец: „Кавалеристи, Бог ми е свидетел, че съм признателен на Русия, задето ни освободи. Но какво търсят руснаците в нашата Добруджа? Ще ги бием и прогоним, както всеки враг, който пречи на

Калинка КОВАЧЕВА

обединението на България.“ Зад една от плочите на паметника пък е положена пръст от градинката пред родната къща на генерала в с. Бановка, Бесарабия. Като втори етап на изграждането на цялостната композиция се предвижда поставянето на 20 плочи с имената на всичките 1053 герои, загинали в Добричката епопея през 1916 година.

Лентата на новия монумент прерязаха кметът на Добрич Йордан Йорданов, министърът на отбраната Николай Ненчев и председателят на НФСБ Валери Симеонов, който дари лични средства за изграждане на монумента. Г-н Йорданов отбеляза в словото си, че след 100 години Добрич дочака да бъде издигнат паметник на освободителя на града. На откриването на монумента присъстваха и други народни представители, областният управител Детелина Николова, началникът на отбраната ген. Константин Попов, академик Георги Марков, родственици на генерал Колев, дипломати, генерали, адмирали, граждани на Добрич и още много гости. В церемонията се включи и Варненският и Великопреславски митрополит Йоан.

В началото на ритуала премиерът Борисов прие почетния караул на представителна група на военно-морските сили, а в края военните преминаха в тържествен марш пред паметника на ген. Колев. ■

КАРЛОВО**Златка ЕЧЕВА**

На 20.07. ОО на СИБ отпразнува своя **10-ГОДИШЕН ЮБИЛЕЙ** с участието на по-голямата част от членовете на организацията и много гости – Смиляна Запрянова – председател и координатор на СИБ за регион Пловдив, Анахид Харутюнян, председател на ОО на СИБ – Пловдив, Петя Найденова – директор на дирекция ХСД- Карлово. Гостите поднесоха на председателката Янка Генова поздравителни адреси и цветя. Поздравления с китка народни песни поднесе и пенсионерският клуб „Гина Кунчева“ в града. С песни се представи и мъжката вокална група към ОО на СИБ, спечелила от последния фестивал в кв. Църква златен медал. На този фестивал бяха отличени с грамоти и Мария Неделева и Христо Маринов за солови изпълнения на песни - те също поздравиха всички присъстващи на празника.

Г-жа Генова произнесе кратко слово за създаването на организацията, за нейните основатели – Тотка Янова, Даниела Николова и Цветана Вишкова, за разнообразните дейности в организацията през тези десет години.

Празникът продължи до късно с музика, хора и чудесно настроение. ■

Виолета АТАНАСОВА**С. СЛОКОЩИЦА**

Клубът на СИБ в кюстендилското село Слокощица организира **СПЕЦИАЛЕН ПРАЗНИК В ЧЕСТ НА СВОИТЕ НОВИ ЧЛЕНОВЕ** в местността Двете



реки в Осоговската планина. Инициативата на председателката на клуба Вергиния Брусарска срещна подкрепата на ръководството на Основната организация на СИБ и бе осъществена с много ентузи-

азъм. В празника се включиха и членове на ОО на СИБ в Кюстендил. Връчването на членските книжки на новоприетите стана край параклиса „Св. Пророк Илия“. Г-жа Брусарска поздрави с вълнуващи поетични думи новоприсъединилите се към клуба хора с увреждания и пожела на тях и на всички други здраве, настроение в празничния ден и сили да се справят с предизвикателствата на делниците. Новите членове на Съюза получиха книжките си лично от Валя Симеонова - председател на Основната и на Регионалната организация на СИБ - Кюстендил.

Край трапезата се извиха весели хора, вдигнаха се наздрависи, пяха ►



се песни. Това е една чудесна инициатива, с която казваме „Добре дошли при нас!“ на новите членове на Съюза с надеждата да са повече празничните поводи, които

С. СЛОКОЩИЦА

ни събират, каза Валя Симеонова. По-ентусиазираните направиха заедно с нея едночасова разходка до чешмата, изградена от кюстендилката Теменужка Банкова в памет на нейния съпруг и отишлия си твърде рано син. Водата на чешмата е от аязмото на манастира „Свето Възнесение Господне“, от който днес са останали само предания и спомени, съхранени в народната памет. ■

София СОТИРОВА

Както всяка година и тази за 14-ти път в рамките на празника на Самоков бе организиран **НАЦИОНАЛНИЯТ ФЕСТИВАЛ** на туристическата песен „Бялата порта на Рила“. По традиция във фестивала взе участие и певческа група „Еделвайс“ към клуба на СИБ в града с ръководител не безизвесния маестро Борис Стрински, автор на много планинарски песни. По регламент всеки състав трябваше да изпълни по три песни.



На 20 август туристическата градина на Самоков се изпълни с много хора, участници и слушатели. Една след друга групите се качваха на сцената, след което получаваха аплодисментите на публиката и поздравленията на кмета на града Владимир Георгиев, подкрепени от грамота за участие, знака на фестивала и рекламни материали за града и туристическите забележителности в него. Нашата група заслужи бурните аплодисменти на публиката. Тази радост за душата дава криле и сила на инвалидите да продължат с изявите си. Някои от





присъстващите лично ги поздравяваха и оцениха високо изпълненията им.

След края на фестивала нашият председател инж. Боньо Тодоров организира заслужена почерпка на участниците в певческата

група, която и тази година заяви пред обществото: „Тука сме, живи сме...“. Дай Боже да доживеем до следващата изява. ■

С. РАДУИЛ

За 14-ти път в село Радуил, община Самоков, се проведе на 03.09.2016 г. **ФЕСТИВАЛЪТ „БОБФЕСТ“** – наречен на известния радуилски боб. Певческата група „Еделвайс“ при ОО на СИБ в Самоков не само взе участие, но и откри фестивала с две специално подготвени песни по текст на основателя на този фестивал – покойния вече Георги Божилов (Гебо). Композитор на песните е маестро Борис Стрински, ръководител на групата и автор на много песни.

И така, на 03 септември с изключителното съдействие на Светлана Атанасова,



управител на хотел „Самоков“ в Боровец, микробусът, осигурен от нея, потегли към село Радуил. Там имаше много гости и участници. Присъства и кметът на Самоков г-н Владимир Георгиев. Нашата певческа група се представи изключително добре и отново спечели овациите на публиката. ■

IN MEMORIAM

На 28.08.2016 г. почина нашата многоуважаема колежка - Калинка Стаматова Стойчева - председател на ОО на СИБ «Надежда» - Средец. Поклон пред светлата ѝ памет!

Съболезнования на близките - РО НА СИБ - БУРГАС
ЦУ НА СИБ - СОФИЯ, СП. КУРАЖ

Иван ГРИВАНОВ

СВИЛЕНГРАД

Членове на ОО на СИБ в Свиленград с председател Елена Александрова **ПОСЕТИХА СВОИТЕ ПРИЯТЕЛИ В ИВАЙЛОВГРАД**. Там бяха посрещнати от председателя Иван Иванов и членове на ивайловградската организация на СИБ. На гостите беше предложена интересна програма. Най-напред беше разгледана историческата вила „АРМИРА” - древноримската архитектура и артефакти и увлекателните обяснения на уредничката на вилата направиха силно впечатление на свиленградчани. Бяха разгледани и експозициите в Общинския исторически музей - добре уреден с две изложбени зали и много експонати от историята на този древен град.

Група посети и село Долно Луково и разгледа църквата „Св. Константин и Елена” - построена през 1806 година от пазителите на християнската вяра. Тук на всички селски къщи покривите им са с каменни плочници. Посетена беше и църквата в село Свирачи, построена през 1853 година, която функционира и сега. Участниците в екскурзията останаха доволни от натрупаните впечатления и от вниманието на ивайловградските си приятели.

ПЪРВОМАЙ

На 1 и 2 септември 40 души от ОО на СИБ - Първомай с председател Златка Кирева направиха **ПОРЕДНАТА ЕКСКУРЗИЯ** до исторически места. В първия ден посетихме Рилския манастир. Нощувахме в Благоеград и на следващия ден посетихме Рупите, гр. Мелник и Роженския манастир. По пътя спирахме и на Боровец, и на Юндола. Благодарение на шофьора Данчо Андреев и неговата

отзивчивост, спирах ме на много места за отдих. Всички останаха доволни от преживните дни.

Транспорта осигури кметът на община Първомай г-н Ангел Папазов – благодарим му за неговата съпричастност!



Рagka ЗЛАТЕВА**ТВЪРДИЦА**

В миналото хората са пренасяли жертва шиле или кокошка за курбан и с това прекратявали Богородичните пости за здраве. Затова членовете от клуба на СИБ „Вяра, Надежда и Любов“ предложиха по случай големия празник „Голяма Богородица - Успение на Пресв. Богородица“ да се направи **КУРБАН ЗА ЗДРАВЕ**. Инициатори бяха Илчо Минев, Тодор Шегев, Михаил Свещников, Желязко Луков и др. Те купиха шилето и курбанът, с помощта на Георги Сираков и Бойка Стойкова беше готов за обяда в клуба. Председателят Михаил Свещников каза няколко подходящи думи и пожела здраве и повече вяра в доброто.

Всички останаха доволни, защото това се случваше за първи път в техния клуб и благодариха от сърце на готвачите и техните помощници.

ДРУГО НЕЗАБРАВИМО ПРЕЖИВЯВАНЕ беше екскурзията ни до Панорама „Плевенска епопея“ Крушунски водопади и Къкринското ханче.

В Плевен нашата цел бе Панорамата „Плевенска епопея 1877“. Слушайки разказа на екскурзоводката и наблюдавайки изображенията върху платната от зала в зала, ние се пренасяхме в далечната 1877 г. и ставахме съпричастни на боевете, загубвахме престава за миналото и действителността... Съчетанието на историческите факти с художествено-емоционалното им пресъздаване върху панорамното платно оставя незабравимо впечатление.

Продължихме за село Крушуна. В южния край на селото е разположена дивната местност „Маарата“ (от турски „маара“, означаваща пещера) обявена през 1967 г. за лесопарк,



ТВЪРДИЦА

а по-късно има статут на „Природна забележителност“. Местността „Марата“ е уникално изваяно от природата творение. Изключително красив и живописен е и Крушунския водопад - най-голямата в страната водна травертинова каскада с много прагове, водни басейнчета, бигорови тераси и разнообразна растителност. Карстовият водопад е с височина 15 метра.

Спряхме и пред Къкринското ханче -мястото, където е заловен Васил Левски. Ханчето някога е било доста по-малко по размери. Изгорено е до основи. После е възстановено и сега е по- голямо. Всички вещи там са дарение. Днес в двора на ханчето стои изсъхнало, но съхранено дърво - ням свидетел на героизма и залавянето на Левски.

Останахме удовлетворени от видяното и онова, което ни разказаха екскурзоводите, запознавайки ни с важни исторически събития и красиви природни творения. ■



НЕНА БИВОЛАРСКА

ПАЗАРДЖИК

РАМПА ЗА ИНВАЛИДНИ КОЛИЧКИ ще има от тази година на сградата, ползвана от две пазарджишки средни училища – „Иван С. Аксаков“ и Математическата гимназия. Аксаковци от 15 септември имат деветокласник с физически увреждания, по силата на съвпадение едно дете с такива проблеми е прието и в МГ. И в двете училища това се случва за пръв път.

„Всички деца имат право на равен достъп до образование, бяхме длъжни да го направим, коментира директорката на Гимназия „Иван С. Аксаков“ Иванка Ваклинова. Ако съоръжението не е готово до 15 септември, с колегите сме предвидили да се отваря задният вход откъм двора, там няма стълби, неравности или други препятствия, но преходът е по-дълъг. Промени нанесохме и в програмите, така че класът на нашия деветокласник да не се мести от стая в стая. Всички часове са в един кабинет, учителите ще ходят дотам. На този етаж има и тоалетна, приспособена за хора с увреждания“.

Ваклинова още не знае какви ще са разходите за рампата, тъй като работата по нея не е приключила. Натрупа е впечатления от мудната процедура, която отнела над 3 месеца. Въпреки трудностите, е радостна, че всичко е на път да бъде наред. ►

- Много силен мотив за екипа на средното училище е, че детето идва със свидетелство за основно образование с успех 6,00. Освен това настоявало да учи в „Аксаков” и никъде другаде.

„Този осмислен и осъзнат избор за нас е чест, но и отговорност, казва директорката. Искаме да осигурим на този ученик условия за учене, каквито вече показва, че заслужава”.

Проведени са и няколко срещи с майката на момчето. Тя е идвала в сградата да види рамната, кабинета, тоалетната, маршрута за влизане и излизане. За всяка подробност от учебното заведение търсят и нейното мнение.

В гимназията се учи още едно дете с увреждания, но психически. За него също е осигурена пълна подкрепа от необходимите специалисти. ■

Да бъде отпусната **ПЕРСОНАЛНА ПЕНСИЯ** на 66-годишната Мария Танкова от Пазарджик, която от 35 години гледа болната си дъщеря и заради това не е успяла да натрупа изисквания минимален стаж, решиха общинските съветници. Предложението бе внесено от ръководителката на социалната дирекция към общинската администрация Димитрия Церова, която каза, че за първи път в работата си попада на такъв тежък случай. Дъщерята е на 36 и е инвалид първа група, заради което майката не е могла да работи. Подаде документи, но ѝ била отказана пенсия за стаж и възраст, тъй като няма отработени 15 години. ■

IN MEMORIAM

Слюбов и болка, с нежност и тъга
в дълбок поклон ний свеждаме глава.
Сънят ти вечен нека е спокоен.
Духът ти силен ще ни е за спомен.
Усмивката прекрасна ще носим
в сърцата и обич необятна
ще сгрива ни душата.
И спря сърцето ти човешко,
което ти раздаваше на всеки,
за да останеш в спомена ни вечно!
Човек за пример, за сърдечност!!!



ФАТМА
МЕХМЕД АЛИ -
дългогодишен
организатор
на Клуба на
СИБ, член
на УС на ОО

на С И Б - Троян почина на
06.09.2016 г.

Поклон пред паметта ѝ!

Съболезнования на близките от
УС НА ОО НА СИБ - ТРОЯН,
ЦУ НА СИБ - СОФИЯ,
СП. КУРАЖ,

БЕЛОВЕЦ



В началото на август група членове на клуба на СИБ „Доверие“ в с. Беловец, община Кубрат потегли към Балчик. Целта бе да участват във **ФОЛКЛОРНИЯ ФЕСТИВАЛ**. Там ги посрещна г-жа Деспина Иванова – председател на местната организация на СИБ.

Групата се представи много добре във фестивала и след участи-



ето си потегли към Ботаническата градина и двореца. А вечерта

се организира среща между гостите и местната организация на СИБ, за да се обмени опит и да споделят проблемите си. Всички останаха много доволни от този ден. ■

Любомир КУЗЕВ

30 души от Сдружението на хората с увреждания „Венетика“ в Долна баня, водени от председателката инж. Светла Стоименова **В КРАЯ НА ЛЯТОТО СЕ ОТПРАВИХА КЪМ ИХТИМАНСКА СРЕДНА ГОРА**, за да отбележат традиционния си празник на чушка-пръжка. Тук, в подножието на историческия връх Еледжик край манастира „Свети Спас“, те разпънаха празнична трапеза и се наслаждаваха на красива-

ДОЛНА БАНЯ

та природа и студена букова вода, похапвайки от вкусно приготвената чушка-пръжка и други лакомства.



► Преди да вдигнат на здравица, председателката запозна присъстващите на излета надълго и нашироко с историята на района и светата обител, като им пожела чудесни часове на отмора и развлечение. Компанията се радваше на добро настроение, любими песни се запяха, хоро се завъртя, шеги и закачки разнообразяваха следобедните часове.



Всеки запали свещ в манастирската църква „Свето Възнесение Господне“ за здраве и по-добри дни в живота, а на тръгване компанията се отби и до наскоро реставрираната историческа крепост „Стенос“ при прохода „Траянови врата“. Тук любезните домакини от информационния

център разходиха долнобаници из района, запознавайки ги с историческите събития, станали преди 1 030 години - когато воините на цар Самуил разбиват византийците на император Василий Втори.

Чудесното настроение на групата продължи и в автобуса към Долна баня, доказвайки, че хората с увреждания от рилския град могат да празнуват и добре да се веселят, превъзможвайки болката и неволята. ■

ТЪРГОВИЩЕ

ДНЕВНИЯТ ЦЕНТЪР ЗА ВЪЗРАСТНИ ХОРА И ХОРА С УВРЕЖДЕНИЯ „ДАР“ В ТЪРГОВИЩЕ ОТПРАЗНУВА СВОЯ ОСМИ РОЖДЕН ДЕН. През август в Центъра бе организирано тържество, на което присъстваха кметът на общината д-р Дарин Димитров и неговият заместник по социалните въпроси Емине Якубова. „Благодарение на всеотдайната ни любов към възрастните хора и работата с тях, успяхме за 8 го-

Екатерина ХРИСТОВА



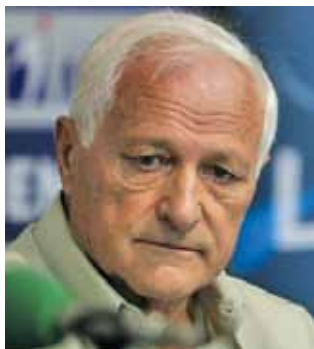
дини да се утвърдим като едни от най-добрите социални услуги на територията на община Търговище“, сподели директорката на центъра Светлана Янкова. ■

Продължение
от стр. 3

КАКВО ДОКАЗАХА ПАРАОЛИМПИЙЦИТЕ!

Нашият шампион постигна победата - нов световен рекорд – 12,33 метра, който постави още с първия си опит. Старият световен рекорд също беше на Ружди. Това е петата параолимпийска титла за България. За последен път наш състезател е ставал шампион на Игрите в Сидни през 2000 г.

Министерството на младежта и спорта взе решение да премира Ружди Ружди с допълнителни 25 000 лв. за световния рекорд, поставен в тласкането на гюле по време на Параолимпийските игри в Рио де Жанейро и сумата, която ще получи Ружди се равнява на 75 000 лв. – 50 000 лв. за параолимпийската титла и 25 000 лв. за световния рекорд.



А ето
к а к в о
сподели
Предсе-
дателят
на Пара-
олимпий-
ската асо-
циация в
България
Илия Ла-

лов преди големия успех в Рио. «...За подготовка на един здрав състезател се отпускат 16 000 лв, на спортист с увреждания – 8 000 лв. А разходите на атлетите с увреждания са много по-големи.

Всяка година става все по-трудно да се печелят медали. Другите отбори имат скъпи инвалидни колички и протези – от 20 000 евро нагоре. Промениха коефициентите и сега на Параолимпийските игри спортистите с повече и по-тежки увреждания нямат шанс да спечелят медали. Което не е справедливо. На нашите треньори им отнеха надбавките към пенсиите, които получават треньорите на здравите спортисти, спечелили медали от Олимпийски игри. Но нашите спортисти и треньори продължават да работят, въпреки всички трудности.» ■

ТЕЖЕСТИ, ЛИШЕНИЯ, РАНИ... СЕМЕЙСТВОТО Е ОПОРАТА

Неотдавна българският химн огласи олимпийския стадион „Жоао Хавеланж“ в Рио де Жанейро, след като Ружди Ружди спечели златен медал в тласкането на гюле на параолимпийските игри. За последно на подобен форум химнът ни звучи преди 16 години в Сидни, когато Иванка Колева покори олимпийския



върх в същата дисциплина. Седем години бяха нужни на Ружди да стигне до върха, до който водеше път, осеян с лишения, трудности и болка. Справи се и доказа, че който побеждава себе си, лесно побеждава другите. А битки в живота на Ружди не са липсвали.

Когато на 14 април 1991 г. в болницата в Кубрат проплаква бебе, никой не знае, че след 25 години то ще стане олимпийски шампион. Кръстен е на дядо му Ружди. Разказват, че бил кротко и послушно дете. Никой не помни да е създавал ядове като малък или пък да е настоявал да му се купува играчка. До 8 клас учил в Глоджево, а след това в Русе записва зърно и млекопреработване. Тогава се запалва по фитнеса, а на 16 години записва курсове за управление на мотопед. Като останалите момчета обича да играе футбол, но травма в коляното го отказва от играта. Никой не може да каже лоша дума за него, а и никой не може да си обясни случилото се на 18 октомври 2008 г. Ружди дърпа дявола за опашката веднъж, но единствената му среща с него променя напълно живота му...

Катастрофата станала на пътя Глоджево - Сеново. Взел ключовете и се е качил на семейната кола без книжка. „Катастрофирах. Карах със 180 км/ч и на завой загубих контрол. Нямах колан и съм изхвърчал от колата, която пък ме е затиснала“. Следва операция в София заради счупен гръбначен прешлен и близо месец престой в болницата, откъдето Руди излиза с инвалидна количка. Инцидентът променя живота на всички в семейството на Ружди. Налага се той завърши образованието си в Глоджево. ►

► ТЕЖЕСТИ, ЛИШЕНИЯ, РАНИ...

Майка му, която дотогава работи като шивачка, напуска работа и става негов личен асистент. Животът започва да тече между Глоджево и в Павел баня. Рехабилитацията там 9 месеца по-късно се оказва определяща за бъдещето на Ружди. „След инцидента от срам не говорех с никого. Трудно свикнах с количката, но не се отчаях. Роднините ми помагаша, а като започнах да тренирам, забравих, че съм в количка. Винаги съм знаел, че има надежда“, казва той.

В Павел баня Ружди среща бронзовата медалистка от параолимпиадата в Пекин Даниела Тодорова. „Видях я да хвърля копие. Стана ми интересно, а тя ми предложи да пробвам“, спомня си той. Първите опити стават пред погледа на треньора Радостин Тодоров. „Метна диска на 12 м., копие хвърли на 15, а гюлето тласна на 7 м.“, уточнява Радостин Тодоров, който го тренира и до днес. Разликата оттогава досега се измерва в килограми, метри и медали. През 2010 г. Ружди тежи 85 кг, а днес стрелката на кантара минава 110. Макар че е злострадал, качва тези килограми в мускулна маса. Най-доброто му постижение в тласкането на гюле е 12,33 м, което е световен рекорд. За 6 години спорт вече има пълна колекция медали.

Дебютът му е забележителен. През 2010 на Световното първенство за младежи в чешкия град Оломоуц печели три сребърни медала на гюле, копие и диск. Следващата година с младежите до 23 г. Ружди става световен шампион в тласкането на гюле в Дубай, а резултатите му позволяват да мери сили с мъжете няколко месеца по-късно в Шаржа, където печели три сребърни отличия в трите дисциплини. През 2011 г. става спортист на годината в България, а европейската титла в тласкането на гюле в холандския Щадсканал година по-късно му осигурява участие на параолимпиадата в Лондон.

„На това европейски първенство разбрах, че Ружди е човек, който може да се състезава. Не е достатъчно само да си талантлив и работлив. Много хора просто не издържат психически на състезание“, казва треньорът му. Макар че не се класира в осмицата, параолимпиадата в Лондон се оказва добър опит за Ружди.

Втората си европейска титла в тласкането на гюле Ружди печели в Суонзи 2014 г., година по-късно стана световен шампион в Катар, като прати гюлето на 11,81 м. Тази година на Европейското първенство по лека атлетика за хора с увреждания в италианския град Гросето Ружди тласна гюлето на 12,04, подобрявайки световното постижение с 19 см. В Рио пък той подобри своя рекорд с нови 29 см.

„Лично аз зная какво стои зад тази олимпийска титла“, каза майка му Саиме, която на тренировки носи гюлето на сина си. „Това са тежести, лишения, рани“, добавя тя. ■

ДАМИ ОГЛАВЯВАТ РЪКОВОДНИ ПОСТОВЕ ВЪВ ВРАЦА

Галина ГАНОВА



Камелия Петкова е новият председател на РО на СИБ във Враца. Това решиха единодушно делегатите от шестте структури в областта по време на извънредно събрание, в чийто дневен ред бяха включени само две точки: избор на нов председател на Регионалната организация и делегат за 8-мия конгрес на СИБ.

След внезапната кончина на Начо Начев, членовете на организацията във Враца и региона трябваше да изберат хора, които да поемат неговите отговорности. Начев бе дългогодишен координатор и председател на РО и ОО на СИБ във Враца, приживе той бе избран и за делегат на 8-мия конгрес.

Така през юли за председател на ОО на СИБ във Враца единодушно бе избрана Жасмина Баръмова, а управлението на РО бе поверено на Камелия Петкова. Тя ще бъде и делегат на конгреса – единодушно решиха присъстващите, след като бе предложена от Жасмина Баръмова.



След като длъжностите бяха разпределени, се състоя и първото заседание на УС на РО и КРК. Новоизбраният председател г-жа Петкова обяви, че няма възможност да поеме и длъжността координатор и предложи за нея да бъде избран друг човек. На заседанието членовете на УС уточниха още най-важните първи стъпки към стабилизиране на организацията и разпределиха между себе си отговорностите. ■

РО на СИБ –Плевен избра за председател на УС на РО на СИБ –Плевен г-жа Николинка Енчева Димитрова от Плевен на мястото на починалия досегашен председател Иванчо Цветков Атанасов. За делегат на VIII-я конгрес на СИБ от Плевенската РО беше избрана г-жа Маргарита Боянова Атанасова от Белене.

3304 ДУШИ В НЕРАВНОСТОЙНО ПОЛОЖЕНИЕ ЩЕ ПОЛУЧАВАТ ТОПЪЛ ОБЯД ДО КРАЯ НА ГОДИНАТА. Това стана ясно след проведеното заседание на Управителния съвет на Фонд „Социална закрила“. На него бяха одобрени за финансиране 33 проекта за разкриване на обществени трапезарии. 17 от тях са на общински администрации, а 16 са на доставчици на социални услуги. Трапезариите ще предоставят топъл обяд (супа, основно ястие, хляб) в периода октомври-декември 2016 г. За тази цел Фонд „Социална закрила“ ще отпусне 486 348 лв.

ПРОЦЕДУРАТА ЗА ИЗДАВАНЕ НА „СИНЯ КАРТА НА ЕС“ ЗА ВИСОКОКВАЛИФИЦИРАНА ЗАЕТОСТ НА ЧУЖДЕНЦИ ЩЕ СЕ ОПРОСТИ. Това предвиждат промени в Наредбата за условията и реда за издаване, отказ и отнемане на разрешения за работа на чужденци в Република България.

От работодателя вече няма да се изисква предварително проучване на работната сила. Досега то беше задължително условие за даване на решение на Агенцията по заетостта за достъп до пазара на труда и издаване от МВР на разрешение тип „синя карта“ на чужденеца.

Промените са инициирани поради недостига на висококвалифицирани специалисти на българския пазар на труда – основно в IT-сектора, но и в други силно засегнати сектори. Изме-

ВЕСТИ ОТ МТСП

нението касае наемането само по професии, определени в Списък на професиите, за които има недостиг на висококвалифицирани специалисти. Целта е, от една страна, да се облекчи наемането на специалисти по професии с несъответствие между търсенето и предлагането на работна сила. Списъкът на професиите, за които има недостиг на висококвалифицирани специалисти, ще се изготвя по предложение на национално представителните организации на работодателите и ще се утвърждава от министъра на труда и социалната политика след обсъждане в Националния съвет по трудова миграция и Националния съвет за насърчване на заетостта.

НОВ ВИД ПОМОЩ ЗА ДЕЦАТА С ТРАЙНИ УВРЕЖДАНИЯ. Предвижда се размерът на помощта да бъде диференциран в зависимост от степента на увреждането. Децата с най-висока степен на увреждане (90% и над 90%) ще получават 930 лева месечно, което включва и помощта за асистентски услуги. Семействата ще решават дали да наемат личен асистент, или те самостоятелно да се грижат за децата си. Помощта за децата с увреждане от 70% до 90% ще бъде 450 лева, а за децата с увреждане със степен между 50% и 70% ще бъде 350 лева на месец. Средствата ще се дават независимо от доходите на семействата, като родителите



► сами ще избират как да ги управляват. С новата мярка ще се подпомогнат над 26 000 деца с необходимите финансови средства. За осигуряване на новия вид помощ са необходими над 161 млн. лв., като допълнителните за 2017 г. са в размер на близо 50 млн. лв. годишно.

6 МЛН. ЛВ. ЗА ДНЕВНИ ЦЕНТРОВЕ ЗА ДЕЦА С УВРЕЖДЕНИЯ

Общини ще могат да кандидатстват с проекти за създаването на дневни центрове за подкрепа на деца с увреждания и техните семейства. Това предвижда нова операция от оперативната програма „Развитие на човешките ресурси“, която се очаква да бъде обсъдена и одобрена от Комитета за наблюдение на ОПРЧР в края на септември. Целта на схемата е да се създадат пилотни центрове, които да предлагат комплексни услуги за деца с увреждания и за деца с тежки множествени увреждания. Максималната сума, с която може да се финансира един проект, е 1 млн. лв. Общият бюджет на схемата е 6 млн. лв.

Изпълнението на операцията ще създаде условия за инвести-

ране в комплексни интегрирани мерки, насочени към подобряването на достъпа до социални и здравни услуги за над 500 деца с увреждания. Това ще позволи на техните родители и роднини, които в момента се грижат за тях, да се върнат на пазара на труда. Схемата е разработена в подкрепа на мерките, предвидени в актуализирания план за действие към Националната стратегия за деинституционализация на децата. По нея могат да кандидатстват 30-те общини, включени в картата за услуги към стратегията, в които се предвижда да се разкрият дневни центрове за деца с увреждания.

ФОНД „УСЛОВИЯ НА ТРУД“ е „лека“ програма за кандидатстване (всеки месец до 25 число), при която фирмите могат да получат прилично финансиране за да си санират помещения, да изградят стаи за почивка, санитарни възли, да въведат практики по подобряване на факторите на работната среда и т.н. Характерно за проектите е че **НЯМА** значение дали се изпълняват на територията на селски райони или в областни градове- всички населени места са допустими. ■

От 07. 09. до 10.09. 2016 г. в Почивна станция “Тишина” – Приморско на СГБ се проведе семинар за обучение, консултации и информиране на актива и доброволни сътрудници на СИБ от цялата страна с модератор Красимир Коцев – председател на СИБ. Обсъдени бяха актуални теми от организационната практика на Съюза.

I. Административната услуга на НОИ "Издаване на разпореждане за осъвременяване, преизчисляване на лична или наследствена пенсия" се извършва от териториалните подразделения на НОИ на основание чл. 98, ал.1 от КСО. Услугата е безплатна, като разпореждането може да бъде изискано от самото лице, получател на пенсията; лице, посочено в чл. 26 от Закона за закрила на детето; чрез упълномощено лице, съгласно чл. 18 на Административно-процесуалния кодекс; чрез ръководителя на мястото за лишаване от свобода, съответно мястото на задържане под стража. Услугата се заявява в ТП на НОИ, в Интернет чрез официалната страница на НОИ www.noibg (раздел Е-услуги) с квалифициран електронен подпис (КЕП) или чрез въвеждане на Персонален идентификационен код (ПИК) за физически лица. В Интернет заявката може да бъде регистрирана само за преизчисляване на лична или наследствена пенсия чрез лицензиран пощенски оператор.

За изпълнение на административната услуга са необходими следните документи:

- заявление по образец П-8, П-9, П-10 или заявление в свободен текст;
- сканирано заявление, когато лицето иска по електронен път преизчисляване на пенсията по чл. 102 от КСО и чл. 21 ал. 1-2 от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж по електронен път;
- сканирано пълномощно,

КОНСУЛТАЦИЯ

Полю ПЕЕВ

когато заявлението е подадено по електронен път.

Когато упълномощеното лице е родител, съпруг/съпруга, дете, адвокат, пълномощното е без заверка при нотариус. Когато пълномощното е извън посочените лица, е необходима нотариална заверка на подписа. При необходимост може да бъдат изискани оригинални документи за осигурителен стаж, за брутно трудово възнаграждение и/или осигурителен доход.

Разпореждането трябва да бъде издадено в 4-месечен срок и може да бъде обжалвано пред ръководството на съответното териториално подразделение на НОИ в двумесечен срок от получаването му.

II. При прекратяване на трудовото правоотношение, независимо от правното основание, посочено в заповедта за освобождаване, работникът (служителят) имат право на обезщетение за неползван годишен домашен отпуск (чл.155, ал. 3 и чл. 224 от КТ). Размерът на обезщетението се изчислява по реда на чл. 177 от КТ: за времето на платения годишен домашен отпуск работодателят заплаща възнаграждение на работника (служителя), което се изчислява

от начисленото при същия работодател среднодневно брутно трудово възнаграждение за последния календарен месец, предхождащ ползването на отпуска календарен месец.

След отпадане на предварителното утвърждаване на график от страна на работодателя за всяка календарна година, считано от 17.07. 2015 г. платеният годишен отпуск се разрешава наведнаж или на части и се ползва от работника или служителя с писмено разрешение от работодателя (чл. 173 ал. 1 от КТ). **Когато платеният годишен отпуск или част от него не е ползван до изтичане на 2 години от края на годината, за която се полага, независимо от причините за това, правото на ползването му се погасява по давност. (Виж чл. 176а от КТ, в сила от 01.03. 2011 г.).**

III. В Закона за правната помощ се предвиждат промени, с които регионалните центрове за консултации към Националното бюро за правна помощ ще

предоставят бесплатно услуга на хора, получаващи доходи по-малко от 300 лв. месечно. Ще се отчита също имотното, здравното, семейното и др. състояния, доказани с документ. Целта е да се облекчи достъпът до правосъдие за хора в отдалечени населени места, в социална изолация, пенсионери, хора с увреждания, лица без адрес, самотни хора и др.

Предвижда се възможност за изнесени консултации и правни съвети в съдебен район за живеещи в социални домове. В Закона се регламентира вече съществуващият безплатен национален телефон за първична правна помощ (0700 18 250), на който дежурят от 9.00 ч. до 17.00 ч. опитни адвокати, които дават 15-минутни безплатни консултации на граждани.

IV. С новия Закон за физическите лица и мерките за подкрепа, който ще влезе в сила след 1 година, се връщат правата на хората с ментални увреждания, включително правото им да гласуват.

Заложените законови разпо-

На основание постъпилите заявления в РО на СИБ и планираните средства от АХУ за целеви помощи на трудноподвижни хора, които се нуждаят от придружител през 2016 г. ще бъдат изплащани по чл. 53 от ППЗИХУ на правоимащ човек с увреждания, подал в определения срок необходимите документи часове за придружаване 10 часа по 5 лв., което прави 50 лв. Тъй като целевата помощ ще се изплаща с пощенски запис с такса 1.35 лв., чистата сума за получаване остава 48.65 лв.

редби произтичат от 3-годишно обсъждане на приетата през 2012 г. Конвенция за правата на човека и продължилото поставяне под запрещение на хората с ментални увреждания, за което България е осъдена два пъти от Европейския съд по правата на човека и вече тече 3-то дело.

Всеки български гражданин вече ще може да подаде предварителна декларация какво да се случи, ако изпадне в състояние на деменция, примерно, кой роднина ще се разпорежда с имуществото му. Законът се отнася за хората в будна кома, както и за родители на деца с психически увреждания. Хората с увреждания чрез комплекс от мерки ще упражняват правата си самостоятелно или чрез определено от кмета доверено лице, което ще им помага за сключване на сделки, решения за лечение и др. Предвидени са наказания за подкрепа при измама на психично болен човек до 3 г. затвор и глоба от 100 до 300 лв.

V. При непълен осигурителен стаж, кандидатите за пенсиониране могат да се възползват от разпоредбата на ал. 3 на чл. 68 от КСО при следните условия за 2016 г.:

да са навършили възраст 65 години и 10 месеца, и наличие не по-малко от 15 г. действителен стаж (след 31.12. 2016 г. изискването за навършена възраст нараства с по 2 месеца от първия ден на всяка следваща календарна година до

КОНСУЛТАЦИЯ

достигане на 67-годишна възраст, като по отношение на действителния осигурителен стаж изискването не се променя.

Съгласно разпоредбата на § 1, ал. 1, т. 12 от допълнителните разпоредби на КСО "действителен стаж" е действително изслуженото време по трудово или служебно правоотношение, времето, през което лицето е работило по друго правоотношение и е било задължително осигурено за инвалидност, старост и смърт, както и времето, през което лицето е подлежало на задължително осигуряване за своя сметка и е внесло дължимите осигурителни вноски.

От 01.01.2016 г. влезе в сила новият чл. 68а на КСО, с който се създава възможност за отпускане на пенсия за осигурителен стаж и възраст в намален размер на лица, на които не им достига до 12 м. от изискуемата възраст по чл. 68, ал. 2 от КСО, но отговарят на изискването за стаж по същата алинея и член, като пенсията им се намалява пожизнено с 0.4 % за всеки месец недостигаща възраст.

За 2016 г. право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по общия ред се придобива при навършване на възраст от мъжете 63 г. и 10 м. и осигурителен стаж 38 г. и 2 м.; от жените – при навършване на възраст 60г. и 10 м. и



► осигурителен стаж 35 г. и 2 м.

VI. Бъдещите студенти до записване във ВУЗ (редовна форма на обучение) и младежите, които не са започнали работа след завършване на средното си образование, плащат сами здравноосигурителните си вноски. За периода юли – септември повечето от завършилите средно образование не са ученици и не са студенти – редовна форма на обучение и държавата не ги осигурява за сметка на бюджета, с изключение на лицата с увреждане–пенсионери, които се осигуряват от НОИ. Лице, което не плати осигуровките си за здраве в рамките на 3 месеца, за период от 60 месеца губи пациентските си права.

За да не се начисляват допълнително наказателни лихви и младежите да не загубят здравно-осигурителните си права, те трябва да внесат първата здравна вноска за м. юли в размер на 16.80 лв. до 25 август 2016 г. Допустимо е вноските да се платят и наведнъж.

Важно условие преди плащането е подаването на декларация обр. 7 от лицата, които се осигуряват за своя сметка. Тя се подава в срок до 25-о число на месеца, следващ месеца на възникване на задължението за осигуряване от лицата, в офиса на НАП по постоянен адрес. Здравните вноски се превеждат по отделна сметка, указана във всеки офис на НАП, с код и вид на плащане: 56 11 11.

VII. НОИ създава и поддържа информационна система за разплащателните ведомости, получени при прекратяване дейността на осигурителите, които нямат правопреемник и предават разплащателните ведомости в съответното териториално поделение на НОИ, освен ако по закон не е предвиден друг ред. Данните от информационната система се използват за изчисляване и отпускане на пенсиите и паричните обезщетения.

Справка за прекратените осигурители и изплатените от тях възнаграждения, които са предали първичната си документация на съхранение в НОИ, може да направите на официалната интернет страница на института или на място в приемните на съответното териториално поделение на НОИ.

Размерът на пенсията ще се увеличи, след представяне на допълнителен трудов стаж, като при формиране на пенсията, една година осигурителен стаж участва във формулата с 1.1 на сто. След 01.01. 2017 г. този коефициент ще нараства със Закона за бюджета на ДОО, до достигане на 1.5 на сто. Следователно, колкото повече осигурителен стаж има един пенсионер, толкова по-голям е размерът на пенсията. Разбира се, важна роля играе индивидуалният коефициент, определен от дохода, върху който са внасяни осигурителните вноски.



ЖИТЕЙСКИТЕ ИЗПИТАНИЯ НИ ДАВАТ ШАНС ДА РАЗБЕРЕМ, ЧЕ ИМАМЕ МНОГО ДАДЕНОСТИ

Нена БИВОЛАРСКА

Това казва пазарджишката художничка Верка Стойкова - тя е сред неколцината творци, които подредиха свои картини на 20 септември в пловдивската галерия „Тракарт“. Различното в тази изложба е това, че експонатите са рисувани от хора с нарушено зрение. Заглавието подсказва какъв е поводът за събитието: „50 години обучение и рехабилитация на хора със зрителни увреждания“. Нашата представителка показва 11 свои платна.



Картините на Верка са уникални като самата нея. Също като в интересния ѝ характер на типичен представител на зодия Везни в тях се преплитат нещата, заобикалящи ни в истинския живот, и сюрреалистичното. Земното, небесното и космическото. Топлите и смразяващите като внушение тонове. Човешкото и божественото. Да се анализира нейният стил е точно толкова трудно, колкото да опишеш най-съкровенията чувства с думи.

Кариерата на Стойкова започва в детските градини. Тя е завършила предучилищна педагогика в Благоевградския университет и е посветила 20 години на работата си в предучилищното образование. Тежко увреждане на очите я заставя да се раздели с работата си. След лечение и възстановяване на част от зрението си става тв-водеща на едно от най-популярните предавания в тогавашната КабелСат – „Равновесие“. В студиото си кани различни герои, с които обсъжда както злободневни теми, така и въпроси за окултното, мистичното, необяснимото.

Започва да рисува на 50. Неин е изборът за подарък от двете си дъщери – четки, бои, платна. Днес вече има своите успехи, но те я карат да бъде още по-критична към себе си. Заради намаленото си зрение снима картините на определен етап, уголемява образите и търси дефекти, които по-късно поправя - в отноше-



нието си към платното е перфекционистка. Понякога ги качва във Фейсбук, търсейки мнения. Някои намират отражение при следващите етапи.

Така идва определението „Енергийна живопис“ – от почитатели, усетили такова въздействие при възприемане на нестандартното ѝ изкуство. Едни казват, че картините ѝ ги зареждат, други – че им носят душевна хармония, трети пък откриват скрити образи. Авторката казва за тях, че често не са предвидени в първоначалния замисъл и сякаш се появяват сами. Една от мистериите на изкуството, в което е втъкана душа.

С ВЕРКА СТОЙКОВА РАЗГОВАРЯМЕ ПО ПОВОД НА НОВАТА Ї ИЗЯВА

- ВЕРКА, ПРЕПЛИТАНЕТО НА ОКУЛТНОТО И РЕАЛНОТО МОЖЕ ЛИ ДА СЕ ТЪЛКУВА КАТО ОТПЕЧАТЪК ОТ СРЕЩЕТЕ ТИ В ПРЕДАВАНЕТО „РАВНОВЕСИЕ“?

Мисля, че, ако човек не носи това усещане по рождение, много трудно може някакво събитие да промени потребността от него. Винаги ми е била интересна духовната страна на живота. Но неведнъж съм казвала – дано не му се налага на човек заради проблем, особено здравословен, интензивно да започне да изучава духовния свят. По-скоро заболяването и работата ми в телевизията ми дадоха шанс да разбера, че човек има много, много, много дадености от природата. И понякога само страхът и не-

увереността в собствените способности му пречат да ги изяви. Когато съдбата му наложи, той вижда, че може много повече и много по-интересни неща и те го развиват в различни посоки.

- КАК РЕШИ ДА СЕ ПОСВЕТИШ НА РИСУВАНЕТО?

Винаги съм можела да рисувам. Още като студентка в тогавашния пазарджишки учителски институт, защото съм и негова възпитаничка, художникът Георги Донов беше мой преподавател, той откри заложбите ми. После станяхме много добри приятели. Виждал е някои мои опити. Но официално започнах да рисувам на 50-ия си рожден



ЖИТЕЙСКИТЕ ИЗПИТАНИЯ...

ден. Имах вече заболяване на очите и често си казвах, че не се знае колко дълго още ще мога да виждам този свят, че трябва да реализирам своята стара мечта да се изразявам с езика на цветовете. Така взех в ръце маслените бои и започнах.

Смятам, че колкото и тежко да изглежда положението, човек не бива да се поддава на отчаянието и да се депресираща. Всеки е стигал до дъното. Важното е колко бързо ще се съвземеш и ще се оттласнеш нагоре. В този момент аз се замислих какво друго бих могла да правя и си отговорих: много неща. Когато човек има желание и воля, се получава. Започнах без идея колко време ще продължа и рисувам вече 12 години.

- ИНТЕРЕСНОТО Е, ЧЕ СЕ СПРАВЯШ ВЪПРЕКИ НАМАЛЕНОТО ЗРЕНИЕ.



Това не бива да се коментира. Мога да споделя, че с лявото око не виждам, на дясното ми помагат 12 диоптъра. Виждам, но не идеално. Претърпяла съм много операции – за отлепване на ретината, катаракта, ред други неща. Въпреки това рисувам. Това не е моя професия, нито самоцел. Творя за удоволствие, когато съм щастлива. Когато имам някакъв душевен дискомфорт, спирам. По-късно може да излея тъгата от душата си на платното, но когато отново съм в кондиция. Обикновено се ентусиазирам, когато ми предстои изява, както е сега.

Често започвам, без да имам идея какво трябва да излезе на платното. Или замислям едно, докато наслагвам боите се получава друго, а крайният резултат е съвсем различен.

За художника по-важен от резултата е самият творчески процес. Когато творя, забравям за времето, не забелязвам нищо около себе си, не чувам. Слушам само някаква музика. С часове прекарвам пред платното, забравям дори да се храня. Чувствам се като в медитация. Това е много велико усещане. Никой не е в състояние да го предаде с думи. Трябва да се почувства. В крайна сметка, когато погледна картините си, аз, а и другите, които ги гледат, казват, че усещат състоянието, в което съм била, докато съм рисувала. И че картините ми ги зареждат с положител-

► на енергия, с положителна емоция.

- ТАКА ЛИ СЕ РОДИ ОПРЕДЕЛЕНИЕТО „ЕНЕРГИЙНА ЖИВОПИС“?

Не аз, а лечители и екстрасенси, гостували в моето предаване, го казаха. И до ден-днешен на изложби хора казват, че платната ми предизвикват у тях такова усещане. Аз лично не смея да твърдя, че е така. Не че не вярвам в това, защото в предаването ми са гостували енергийни живописци. По-скоро смятам, че всяко нещо, сътворено от ръката на човека, е съхранило част от неговата енергия и емоция. И те се предават чрез общуването с



изкуството. Ние знаем, а и физиците са го доказали, че всичко около нас излъчва енергия, всичко е енергия. Цветовете, музиката, предметите, всичко трепти, вибрира в някаква честота. И ако този, който създава, го прави с удоволствие, а не защото му е професия и така трябва, или е воден от финансови мотиви, то несъмнено творбата му ще излъчва тази енергия.

- КАКВО ТОЧНО СПОДЕЛЯТ, ЧЕ УСЕЩАТ ХОРАТА ПРИ ДОПИРА С ИЗКУСТВОТО ТИ?

Различно е при всеки. Някои казват, че когато се чувстват недобре психически или са физически уморени, се чувстват добре в компанията на една моя творба. Дано не прозвучи нескромно, но и след контакт с мен много приятели казват, че им олеква, като преродени. Така влияе и изкуството. Не го разбирай като претенции за гениалност, аз не разбирам нещата така. Просто душевността на автора няма как да не е отразена в неговото творчество.

- ПРИРОДНИТЕ МОТИВИ ЛИ СА ПРЕОБЛАДАВАЩИТЕ В КАРТИНИТЕ ТИ?

Експериментирам в различни и техники, и теми, за да видя кое най-добре пресъздавам и осъзнах, че моята представа за изкуство е някъде по средата между естествения, натуралистичното и чисто абстрактното. Ако погледнеш една моя картина, може да видиш цветя или природа, но някак си това е завъртяно покрай абстрактното. Същото се отнася и за чисто абстрактните. На пръв поглед са с флорални теми или неща от естествения живот, но съчетани, всички елементи изглеждат дори мистично. Много често хората, които наблюдават творбите ми във Фейсбук - страницата ми или на сайта ми, забелязват символи и образи,

ЖИТЕЙСКИТЕ ИЗПИТАНИЯ ...

които не съм планирала, когато съм ги рисувала. Те просто се появяват.

- РАЗКАЖИ ПОВЕЧЕ ЗА ИЗЯВИТЕ СИ ДО МОМЕНТА.

Направих няколко участия в общи изложби в Пазарджик, но вече участвам основно в събития на хора с увреждания. Първо, защото искам да ги стимулирам и те самите да потърсят свое поприще. Освен това искам да променя общественото мнение към тях. Не се смятам за професионален художник, затова не се стремя към супер изяви. Участвала съм в Брюксел в изложба на хора с увреждания в Европарламента, в София на „Шипка“ 6 преди 2 години имаше пак такава изложба под патронажа на Бойко Борисов и Министерството на труда и социалната политика. В Пловдив в „Тракарт“ може би за трети път се организира експозиция на хора с увреждания.

В Пазарджик преди години имах много интересно събитие, защото направих първата си изложба за един ден. Много от колегите-журналисти не успяха да дойдат на първия ден, отиват на втория – изложбата я няма. А всъщност събитието беше посветено на хората с увредено зрение – постановка на такива актьори. Аз реших, че ще ги подкрепя, като направя изложба във фойето на театъра, но докато трае събитието. Беше интересно и забавно.

- ИМАШ ЛИ ПОЧИТАТЕЛИ, КОИТО ТЕ КОЛЕКЦИОНИРАТ?

Не мога да се похваля още с чак такъв успех. Аз и не рисувам толкова много. Но пък известни българи притежават мои картини – Весела Лечева, Валентин Милтенев, в Брюксел и София също са купувани мои творби. За да имаш почитатели и да те колекционират, трябва да си активен в изявите, а аз не съм. Комерсиалното не ми е цел. ■



Мариана ЕКЛЕСИЯ

ПРИКАЗКА ЗА ДЕТЕЛИНИТЕ

Една четирилистна детелинка
поникна в моята градина – знак за щастие!
За радостта, която дълго чаках,
а тя не идваше, вратата не отвори.
Не разгоря копнежи за надмощие,
не ми натрупа авоари в банката,
не ме издигна в триумфален подвиг.

Но гледам пак, че второ листче идва
и трето... Хиляди знамения за радост!
И питам се какво да правя с детелините,
защо не виждам щастieto в тях, къде е то?
Откъснах стръкчетата и излязох вън, където
светът ехти от фалш и лицемерие,
от скъпи лимузини с евтин блясък,
от хора, непостигнали копнежа си.

И подарявах всекиму едничко,
ей тъй, без думи – само за надежда.
И виждах как незримото създание
от листчетата се превръща в обич. В щастие!
Кое то всички търсим, но не смеем
да кажем:

«Ето ме! Аз съм
в кръвта на вените, в сърцето и очите ти.
На пръстите, когато галиш някого.
В словата ти, щом прошептиш: Обичам те!
На устните – в целувка отпечатък съм.
Аз съм и лъч от слънцето, и в нощите,
когато майка с болка ражда свое щастие.
Вградено съм нетленно в твоя храм;
венец съм в ореола на душата ти.»

До край раздадох стръкчетата от градината.
Видях сърцето си в сърцата просияли, чисти.
Когато се завърнах вкъщи, гледам чудо –
лехите пак са пълни с детелини!
Отново пролетни, напъпили, предвестници.
И глас лети над тях с едничка дума: «ВЕЧНИ!»



НА РОДИНАТА

ОБИЧАМ ТЕ –
тъй малка и невидима
на глобуса.
От векове въздигана,
разкъсвана, бунтовна.
Но като майка кърмила
с гръдта си
герои и деди –
предтечи верни.
Обичам те от изгрева
до залеза. И днес –
напусната от твоите чада, страдална, бедна.
Обичам те в разцвет, в терзание и стон,
но незабравена и незачеркната
– България!



НАЙ-ЩАСТЛИВИЯТ ЧОВЕК

23 юли 2016-а, събота, беше от най-горещите дни. Сутринта в новините съобщиха за поредна терористична драма в Мюнхен, а с това всекидневният страх от катаклизми в дните ни достигна кулминация. Около обед температурите скочиха над 30 градуса, затова край фонтаните в градската градина на Пловдив се разхождаха възрастни граждани, малчугани ритаха топки, а пейките под големите сенчести дървета бяха заети с хора, спрели тук за кратка почивка.

На слънчева пейка седеше мъж с прошарени коси, а до него в инвалидна количка се виждаше толкова изнемошало, превито тяло, че не можеше да се различи нито пола, нито възрастта. Щом приближих, видях, че е жена, но не отгатнах диагнозата на страданието. Мъжът беше прегърнал раменете на слабата, галеше безпомощната ѝ ръка, в един момент я погледна и попита: „Какво иска хубавото ми момиче?“ Бях готова да се обзаложа, че е от малкото синове, пренебрегнали личния си живот заради възрастен родител. В моя род по майчина линия имах братовчед, напуснал професията си за десет години, за да се грижи за пострадалата си майка. Хората не разбираха такава жертва, затова на питанията им той отвърщаше: „Тази жена ме е родила, отгледа ме и даваше всичко за мен. Майка ми е! Мога ли да я изпратя в дом за безнадеждно болни?“

Отминах мъжа на пейката с многострадалната му компания, но след двайсетина крачки се върнах. Внезапно ме обзе желание да разбера истината за двамата. Застанах пред тях, обясних, че ме вълнуват

- хора с трудна съдба и попитах какъв е случаят и диагнозата на безпомощната?

Мъжът притисна болната до себе си и с готовност каза: „Това е жена ми. Преди десет години ѝ поставиха диагноза алцхаймер, но тогава не повярвах. Искан на всяка цена да се възстанови и да бъдем радостни. Три години по-късно, като виждах, че животът в очите ѝ гасне, ѝ посветих първото си стихотворение, което е тъжно.“ Той ме попита искам ли да чуя стиха и го помолих да го каже. Изпълни го с много чувство, а към края, който завършваше с въпрос: „А мен на кого ме оставяш в този объркан свят“, съпругът се просълзи.

„Нямате ли деца?“ – не спрях въпросите, а той почтено отговори: „Тя е на 68 години, аз съм на 60. Когато се ожених за нея, беше вдовица с две деца – в първи и трети клас. Всичко давах, за да ѝ помогна да отгледаме момичето и момчето, но свое дете няхахме. Трийсет и три години живеем заедно. Децата отдавна отраснаха, имат свои семейства и свои деца, но от седем – осем години не искат да помагат в грижите за Елисавета.“

Седнах на пейката до Колю Бонев с неговата безмълвна Ели. Той пожела да каже още свои стихове, които изпълни от сърце. От десетките неизлечимо болни в моята практика знаех, че дори на родителите е трудно да поемат постоянните грижи и мъката на всекидневие, затова в един момент попитах: „А



не сте ли мислил да я заведете в дом за хора със специални грижи, за да имате повече свобода и спокойствие? Вие сте здрав и жизнен.“

Мъжът закова изразителните си очи в лицето ми и попита: „Как да направя това? Преди три години имаше моменти, в които се бунтувах на съдбата, на Бога, на пълната безотговорност на децата ѝ, но разбрах, че това е моят кръст. Колкото повече се съпротивлявах, толкова по-трудно ми беше да приема истината. Затова първо простих на децата ѝ за тяхното отношение към майка им, после реших, че сам ще пренасям кръста си. Сега съм щастлив, свободен, очистен от греха на бунта. Животът с нея ми дава сили, тя заслужава внимание. Аз съм най-щастливият човек, защото живея с жената, която обичам!“

Не вярвах на ушите си. Нима в този свят, разкъсван от суета, егоизъм, агресия, все още съществува безотказна и предана обич, която води живота към подвиг на святост?

В този момент си дадох сметка, че силата на такава любов е по-велика от силата на злобата и отмъщението. Във водата на фонтаните чувахме песен, която напомня, че силата на любовта живее и свети над всичко тленно, грубо и жестоко. ■

Надежда ЩРЕГАРСКА

ИМА ЛИ ЖИВОТ - ИМА НАДЕЖДА

Колко страдащи и болни хора има на нашата планета Земя? Никой не знае?

Стотици милиони - безкрайно много. Едни от тях са приковани към инвалидните колички, други живеят в мрак и непрогледна тъмнина. И колко хора лежат на смъртния си одър загубили надежда?

А какво да кажем за там, където има страх, зарази и войни?

А какво да кажем за раните в душите на сираците, жадували, но не познали майчината ласка?

За всеотдайните родители - останали стари, немощни, сами ?

За мъката на тези майки и бащи - изпращащи детето си от този свят?

И когато мнозина от нас, започнат да се жалват, да се самосъжеляват за незначителни неща - от бита, за недостиг на пари и служебни несгоди, а в същото време никой от семейството им не страда от подобни теглила - препоръчвам им, да се замислят, да се осъзнаят!

Не бива и не трябва да сме безразлични и студени към чуждата болка! Никой не знае - утре, тя може да стане и наша...

Ако можеш „отвори“ сърцето си и помогни!



ЧОВЕК С ГЛАВНО «Ч»

Кога последно се усмихна
на хубавия, слънчев ден,
защо си мрачен и потиснат -
на тленното остана в плен ?

Кога на птиците се радва?
Кога с мечтите полетя?
Житейския хомот понесе –
защо остана без душа ?



Неволи страшни ли притискат,
или пък болести морят,
дали пък лоши хора искат
да режат твоите крила?

Не падай духом – изправи се,
живей със мисъл за това,
че гост си кратко на Земята.
Какво е тяло без душа ?

Свещица в храма запали си,
покорно, ти, глава сведи
и със надежда зареди се,
а после тихо си иди...

Така по-леко ще понасяш
и хули страшни и беди,
недей врага си да намразваш,
а с главно „Ч“ — Човек бъди !!!

НЕ ОТЛАГАЙ ЗА УТРЕ МЕЧТИТЕ!

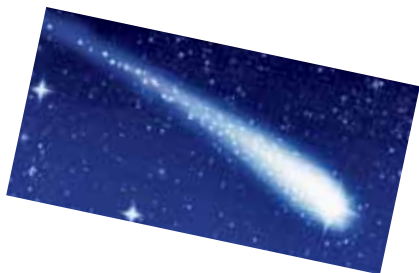
Вчера - История. Днес - си !
После - не знаеш ...
В бяг лудешки изнизват се дните ...
Вземат ни данък жесток -
белези носим не само в косите.

Всяко утро е нова надежда.
Всеки залез - молитва , копнеж ...
Всяка усмивка - благодарност и зов.
Всички сълзи -
на душата Причастие ...
Всяка рана - характер калява .

Всеки устрем е сила с крила.
Всяка обич - красота сътворява.
Всичкото Щастие
ти пожелавам в Света!
Не отлагай за утре мечтите !
Утре е Мечта ! ■



**КОЛЪО
ЧАЛЪКОВ СИ
ОТИДЕ, НО
СЪТВОРЕНОТО
ОТ НЕГО ОСТАВИ
ЯРКА СЛЕДА...**



*По опакото в човека се съди
за лицето му.*

*Ако излизаш вгн от кожата
си, никой няма да те приеме
под своята.*

*Често знамето на идеята е
параван, зад който се прикри-
ват личните цели.*

*Интригантът умее да ни
мъти водата и в сухо време.*

*Човек сам не може да усети
колко маски слага всеки ден на
лицето си.*

*Нищо не ни отива толкова
добре, колкото доброта.*

*Не е важно какво е перото
ти, а каква е мисълта ти.*

*Има един език, който гово-
рят всички хора на земята -
мъдрото мълчание.*

*Няма спасителни пояси за
тези, които потъват в бла-
тото на самодоволството.*

*Най-вкусната ябълка за
червея на съмнението е човеш-
ката глава.*

*Пред всички видове преводи,
предпочитам паричните.*

*Във времето на земята ни
да не бъдем с редки пръсти -
ще изтече неусетно животът
ни.*

*Знай кога да млъкнеш, за да
се чуе казаното от теб.*

*Много идеи приличат на
красиви цветя, които не да-
ват плод. ■*

ЦЕЛЕВНИТЕ ПЛОДЧЕТА БЪЗАК

Изключително полезни за човешкия организъм! Богати са на антоцианови съединения, които неутрализират свободните радикали, съдържат и много пектин и целулоза. Тези качества на черните топченица спомагат за извличане на тежки метали и радиоактивни изотопи от организма. Когато се обработват и съхраняват правилно, витамините в тях се запазват. Плодовете на тревистия бърз са богати на микроелементи и минерали, от които организмът се нуждае особено през зимата, когато тези полезни вещества не достигат в храната ни. Ценната билка е подходяща за всички възрасти и спокойно може да се прилага дори в разгара на простудно заболяване, тъй като има свойството да предизвиква изпотяване и да сваля високата температура.

Чудодейните черни плодчета в свежо състояние през есента или сушени през зимата са едно от най-добрите природни средства при лечение на анемии. Освен това са незаменим имуностимулатор, повлияват положително сърдечната дейност и спомагат за понижаване на кръвното налягане. Приемането на целебната билка става, като от вечерта се накисва една чаена лъжичка сушени плодчета (или 15-20 зрънца) в чаша вода, а на следващата сутрин се прецежда и изпива на гладно. Ефектът е същият, ако се поглъща същото количество сушен плод сутрин на гладно, заедно с чаша вода. Друг начин е накисването на 300 гр. сушен плод, заедно с 1 кг. захар и 1 л. вода. След 10-14 дни сместа е готова. Ако не сте си подготвили сушен плод от тревист бърз, може да си купите от аптеката, а през следващата есен може би сами ще решите да нарамите раниците, за да си наберете от моравочервените кичести чепки. Посочената по-горе рецепта за приготвяне на здравословния коктейл е в същото съотношение захар и вода, но свежите плодчета трябва да са 1 кг.



Зимата е сезонът, в който трябва да обърнем по-сериозно внимание на тази билка. На фона на непрестанните предупреждения за настъпващата вълна от грипни и простудни заболявания с жестоки последствия за здравето, може би една достъпна и позната билка ще ни бъде от полза за профилактиката и лечението им. ■



Основният източник на прополиса са смолите на някои дървета - круша, череша, бор, ела, смърч, които пчелите разлагат със слюнка.

Химическият състав са растителни смоли, етерични масла, восък, желязо, микроелементи, манган, мед, цинк и др.

Индентифицирани са 75 вещества, от които най-важна е групата на флавоноидите, притежаваща силно изразен фармакологичен и биологичен ефект.

Прополисът намира все по-широко признание в медицината най-вече за противомикробните си, противовъзпалителни, антитоксични и болкоуспокояващи свойства. Флавоноидите му влияят укрепващо на капилярните стени като намаляват тяхната чупливост. Вътрешно приеман, стимулира имунната защита на организма. Доказано е, че прополисът потиска развитието на туморните и раковите клетки. Служи за дезинфекция на рани, като едновременно ускорява процеса на зарастването. Прополисът лекува някои видове херпес, грип,

ВЪЛШЕБНИЯТ ПРОПОЛИС

възпаления на венците, езика, лигавицата на устината кухина, гърлото, сливиците. Обогаденият с прополис мед се препоръчва при язви и туберкулоза.

Добри резултати са получени при лекуване на невродермит, придружен със сърбеж, наранявания, инфектирани и труднозарастващи рани, изгаряния, гинекологични заболявания, тромбоза.



тромбоза. Установено е, че прополисът има защитно действие спрямо йонизиращите лечения.

И едно от най-важните му качества - липсва му каквато и да е токсичност, дори е установено антитоксичното му действие. Съчетаното лечение с прополис и антибиотици повишава ефекта им. Например антимикробната активност на пеницилина, стрептомицина, тетрациклина и др. става неколkokратно по-висока. Не са редки случаите, когато пчелният клей оказва лечебно действие там, където други средства не са повлияли на заболяването. Важно предимство на прополисовите препарати е и това, че дълго време те не губят антимикробните и лечебните си свойства. ■

МЕЖДУНАРОДНИ И СВЕТОВНИ ДНИ ПРЕЗ ОКТОМВРИ

1 октомври – Ден на музиката



5 октомври –
Международен ден на
интензивното ходене



Международен
ден на учителя

12 октомври –
Ден на общините
Световен ден за борба
с артритата

16 октомври –
Празник на авиа-
цията



Световен ден на
прехраната



18 октомври –
Ден на парашу-
тиста
Световен ден
за мониторинг
на водата

20 октомври – Световен ден
за борба с остеопорозата

29 октомври – Ден
на бесарабските
българи



4 октомври – Световен
ден за защита на
животните



Световен ден
на възрастните хора



7 октомври –
Световен ден
на усмивката



10 октомври –
Световен ден
на психическото
здраве

Международен
ден за достоен
труд

Световен
ден за миене
на ръцете

15 октомври –
Международен
ден на белия ба-
стун



17 октомври –
Световен ден
за борба с глада
и нищетата

19 октомври – Ден на
благотворителността



24 октомври –
Международен
ден за борба със
затлъстяването

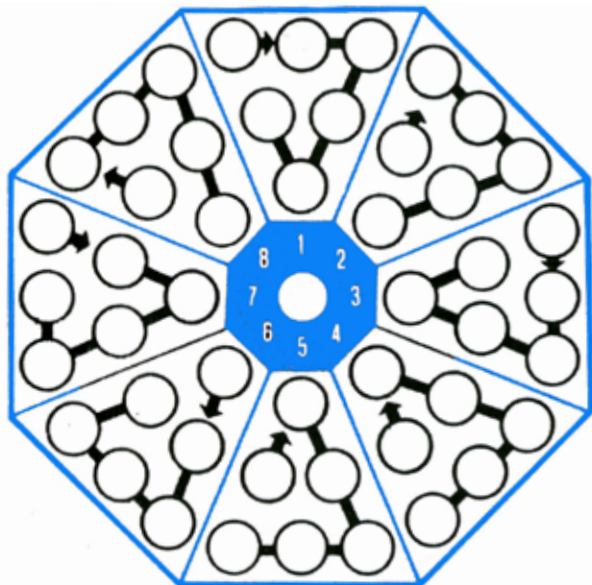
Международен ден на ООН

ИГРОСЛОВИЦА

Съставил Иван МАНЧЕВ

Думите са шестбуквени и започват от кръгчетата със стрелкичка по посока на часовниковата стрелка. При правилно решение в кръгчетата от 1 до 8 ще прочетете наша филмова и театрална артистка /1938-2000/.

1. Един от трите основни литературни рода. 2. Град в Ямболски окръг, край р. Тунджа. 3. Заведение, в което се приготвят и продават лекарства. 4. Флота, плавателните съдове на една държава. 5. Къса горна



спортна дреха от непромокаем плат за предпазване от вятър и дъжд. 6. Красноречив говорител пред публика. 7. Снежна маса, плъзгаща се по силно наклонени планински склонове. 8. Зидана стайна печка. ■

ОТГОВОРИ НА КРЪГОСЛОВИЦАТА ОТ БР. 9

1. „Оратор“. 2. Балада. 3. „Абагар“. 4. Галера. 5. Апарат. 6. Трасат. 7. Мостра. 8. Европа. 9. Баласт. 10. Процес. 11. Вит-оша. 12. Рокфор. 13. Биолит. 14. Рококо. 15. Новела. 16. Овие-до. 17. Нигрол. 18. Дротик. 19. Голиат. 20. Езотер. 21. Гларус. 22. Елхово. 23. Обувки. 24. Граово.

**Приятелю, абонирайте се за списание КУРАЖ
и за следващата година. И кажете на вашите приятели,
че има такова издание,
че в него ще намерят много полезна информация,
че в него могат да споделят много свои идеи,
преживявания, дори и болки...**

**Цената за едногодишен абонамент
остава същата - 6 лева. Или 0,50 лв. за един брой!
Идете в пощенската станция във вашето село,
в града или в квартала и попитайте за
КУРАЖ - КАТАЛОЖЕН НОМЕР 1410.**



ПАМЕТТА НА БЪЛГАРИЯ

НОЕМВРИ



• 02. 11. - 110 г.
от рождението
на Емил Коралов
– български писа-
тел (1906-1986)



• 21.11. - 145 г. от
рождението на
Панайот Пипков –
български компо-
зитор, (1871-1942)
автор на песента
**Върви народе
възродени,
към светли
бъднини върви...**

• 04.11. - 50 г. от смъртта
на Веселин Ханчев –
български поет и
преводач (1919-1966)



• 24.11. - 120 г. от рождението на
Цанко Лавренов –
български художник и график
(1896-1978)

